

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1,40 za tri mesece . . . 80, „za pol leta . . . 1,50, za leto . . . 3,00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 nv., izven Trsta po 3 nv. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nv., izven Trsta 5 nv.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozhalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so prosto poštno.

F. edinstvo je moč.

Častitim gg. naročnikom!

Prosimo č. gg. naročnike, ki še tega niso storili, da prej ko mogoče ponovno naročnino za zadnje četrtletje. One č. gg. naročnike, ki so na dolgu še za prejšnjo dobo, prosimo, da poravnajo dolg najkasneje do konca tega meseca, ker bomo drugače prisiljeni ustaviti jim list, pridržuj si iztirjati zastonj naročnino drugim poslom. Vsem smo poslali tirjalnice, iz katerih vsaki razvidi svoj dolg.

Upravišтво

Program nove vlade.

Zavesa je torej padla: včeraj je grof Badeni prijavil zbornici svoj program. Ustrezajoči svoji častnikarski dolžnosti priobčujemo tu izjavo grofa Badenija po nje glavni vsebini in brez pripombe.

Najprvo je izjavil grof Badeni, da nikakor neče razvijati obsežnega programa, ampak povedati hoče le toliko, kolikor je potrebno za orientiranje. Nova vlada neče puščati v nejasnem gledu na smér, kojoj hoče nastopiti, kojih krivih potov se hoče izogibati in kakih sredstev se hoče posluževati, da pride do cilja. Prva in glavna naloga bode vladi, da preskrbi pogoje za nekajeno, redno in pravočasno delovanje stroja državne uprave. Ker pa je to mogoče le tedaj, ako žive med seboj v miru, v jedno celoto združeni narodi Avstrije, bode vlada nastopala proti pojavom, ki bi utegnili biti nevarni temu miru ter bode skušala privedi do takega miru toliko odločnim kolikor dobrohotnim postopanjem. Vlada bode odločnimi čini povspesjevala državno korist, avstrijsko tradicijo in avstrijski duh. Vlada je uverjena, da bodo narodi avstrijski sledili tej zastavi svojega cilja zavedajoče se, dobrohotne in odločne vlade. Pri tem sta merodavni dve vodilni načeli za parlament in za vlado. Opravičene, z vsakodobnim stanjem razvoja soglasujoče, v mejah državnopravnih financ in gospodarske mogočnosti gibajoče se zahteve poštevale se bodo pravično in dobrohotno; to pa se sme in naj se zgodi le na ta način, da se bodeta poštevala po zaslugi na zgodovinskem momentu sloneče tradicionalno stališče in mnogoletna kultura nemškega naroda, ki sveti vsem avstrijskim narodom. Ta bodoči razvoj ni nikakor v nasprotstvu z minulostjo, temveč hočemo, zvesti zgodovinski minulosti, zadoščati zahtevam bodočnosti.

Govoré o češkem vprašanju je zatrdil grof Badeni, da vlada zaupa narodu češkemu, ona se je odpovedala vsaki rekriminaciji, in je, zaupajoča sijajno dokaznemu patriotizmu naroda češkega, podala prvi dokaz svojega zaupanja. Odprava izjemnega stanja ni nikakva koncesija, ampak podlaga za ustvarjanje normalnih odnosov; vlada se nada v tem pogledu sodelovanja naroda češkega in njega zastopnikov.

Nasproti strankam v zbornici je vlada povsem svobodna in hoče tudi ostati svobodna. Tega pa ni smeti razumeti tako, kakor da

bi se hotela vlada prilagoditi sedaj tej sedaj oni strankarski sméri, ampak te besede značijo, da hočemo mi voditi, ter da ne mislimo na to, da binas vodili drugi. V tem ne tiči nikaka prevzetost, ampak teoretično in praktično pravilno načelo. V veri, da se brezpogojno vzdrži to načelo, prevzel je s tovariši to nalogo. Vlada je odgovorna za zakon in red, zato pa jej je pravica in dolžnost da vodi. Nam je cilj mogočna, patrijotiska, vzajemno postopajoča Avstrija!

Vlada se obrača do strank, ustanovljenih na etični podlagi in ki so zmogljive stremi po idealnih ciljih, četudi s praktično podlago. Vlada si pa pridružuje, da uredi svoje razmerje do strank ne le po njih ciljih, ampak po njih sredstvih in potih, ker vsaka resna, pošena vlada ne sme nastopiti potov, odvrtačajočih od civilizacije in navajajočih do uničenja človeške družbe, ampak se mora truditi, da tudi drugim kolikor mogoče prepreči pristop na taka pota. Vlada se zaveda svoje dolžnosti, da zabrani prevrat ali uničenje družbenega reda.

Nadalje je ministerski predsednik v svoji izjavi naglašal važnost vere v državnem življenju in gojenja verskih čustev in nравоverske vzgoje, posebno pri mladini. Napačno pa bi bilo misliti, da to stremljenje izvira iz reakcionarnih namerov.

Vlada bode vedno obračala svojo skrb gospodarskim vprašanjem, posebnost v onih deželah na severu in na jugu, ki so šibkejša v gospodarskem pogledu.

Navedši glavne vodilne misli svojega programa jel je grof Badeni konkretno naštevati glavne naloge, ki čakajo nove vlade. Najprvo treba rešiti proračun, potem bode glavna naloga obnovenje pogodbe z Ogersko, pri čemer prosi vlada vse stranke patrijotiskega sodelovanja. Zbornici se predloži tudi načrt za volilno presosno vo; ta načrt je brez tesnosrčnosti in se priporoči zbornici, da ga vsprejme v celoti. Vlada bode skušala, da po možnosti zboljša socialno položanje nižih slojev. Davčna presosna se bode nadaljevala, in se pri tem po možnosti porabijo dosedanja dela. Slednjič je obljubil ministerski predsednik, da predloži vlada zakonske načrte za uvedbenega novega civilnega procesa.

Zaključuje je ministerski predsednik izrekel nado, da se njegove besede ne bodo tolmačile krivo in da mu ostane odprta pot do zaupanja strank. Vlada prosi zbornico za podporo; ista ne bode proti nobeni stranki izvajala načela divide et impera, ampak jej bode vsikdar glavno načelo — pravičnost. Brez prevzetnosti, toda v trdnem zaupanju pravi si vlada: In hoc signo vinces!

„K služabnikom? Saj sva tukaj samo jaz in stari orač Jožef; jaz sem tu v sobi, a Jožef šel je pred večerom domov.“

Klarica se je zamislila.

„Pojdem vsaj okolo poslopij. Ako bi se Zemecki vrnil, reci mu, da se kmalu vrnem.“

Ustala je, oblekla se, ter ogrnila veliki ogrtač okolo sebe in sklonivša se nad zibeljko, poljubila jednega otroka za drugim, toda tiho, da bi ju ne izbudila. In odšla je. Noč je bila že črna; tam na zahodu je bliskalo in veter je začel mikastiti glave spavajočih dreves.

Klarica je šla skozi vrata, nekoliko po cesti, polagamo skozi vas; in ker je pot vodila dalje, šla je Klarica po njej, počasi, toliko da je noge prestavljala, ali šla je vendar — od Toužetina proti Kamenici. Njene misli begale so predaleč, da bi se

Politiške vesti.

V Trstu, dne 23. oktobra 1895.

Program grofa Badenija priobčujemo na uvodnem mesru. Izjava Badenijeva dela poklone na vse strani — samemu sebi tudi. Na jedni strani je kadil nemški kulturi, na drugi strani je proslavljal patrijotizem naroda češkega. Najznamenitša je bila vsakako izjava, da bode vodil in dase ne bode dal voditi. Marsikaj je v tej izjavi tacega, kar nam je simpatično, a mnogo je zopet tacega, kar nas spominja na stare tradicije protislovanskih zistemov. Pridržuj si, da pozneje spregovorimo ipodrobneje o Badenijevi izjavi, menimo, da popolnoma zadovoljna ni bila nobena stranka, razun, seveda — Poljakov. In res so bili med gratulanti le Poljaki, nekoliko konservativcev in — grof Hohenwart.

Stranke odgovore na izjavo nove vlade v četrtek; v imenu leveice bosta govorila Kuenburg in Rus, za Mladoche dr. Herold in dr. Stransky.

Isto izjavo je podal grof Badeni tudi v gospodski zbornici, kjer so mu seveda pritrjevali veliko živahnije nego v posl. zbornici.

Italijanski klub je torej splaval po vodi; motili so se torej gospóda, ko so mislili, da jim bode knez Hohenlohe delal čudeže. Ne, mož je pohlevno pristopil prejšnjemu Coroninijevemu klubu, kojega vodstvo je prevzel — nemški grof Dubsky. Gg. Rizzi in Bartoli sta seveda sedaj v zadregi: s Tirleci, o kojih pravita Burgstaller in Stalitz, da glasujejo vedno se Slovani, jim ne kaže, istotako jima doslednost brani vstopiti v prejšnji Coroninijevi klub, o katerem so trdili gospóda, da je bil začetek in konec vse nesreče Italijanov. Naj ostaneta „divjaka“? Taka šibka ladijca si vendar ne more upati sama na širno morje! In tako se utegne res zgoditi, kar sluti „Il Piccolo“ kislim obrazom, da tudi gg. Rizzi in Bartoli pristopita — „nemškemu klubu“. Takov bode torej konec lepi komediji o italijanskem klubu! Grof Fran Coronini, kje si?!

Simptomatično za sedanje vrvenje v Avstriji je vsekako, da je odličenjak med češkimi plemenitši, princ Karl Schwarzenberg, odložil svoj državnozbornski mandat. Princ Schwarzenberg je bil med onimi v konservativnem plemstvu, ki so se najbolj potezali za kompromis med liberalnim in konservativnim plemstvom. Njegov odstop bi značil, torej, da si večina konservativnega plemstva vendar le neupa definitivno obrniti hrbet narodu češkemu. To bi bilo dobro znamenje.

Demonstracije v Zagrebu. Včeraj se je tudi poslanska zbornica v Budimpešti bavila z demonstracijami v Zagrebu. Seveda so se gospóda kazali jako razjarjene, zlasti srditeža Košut in Ugron. Poslednji n' zahteval nič manje, nego da je razobesiti madjarsko zastavo v Zagrebu na onem mestu, kjer je bila razzaljena in da morajo potem defi-

mogla spomniti na vrnitev na dom. Svetloba bliskov svetila ji je po poti, burja je hrumela nad Ročevskimi lesovi — a Klarica ni opazila ničesar.

Še-le ko ji je blisk zažvižgal uprav nad glavo in razsvetlil vso oklico, ko mu je takoj za petami zaropotal grom, zbirati so se jele raztrešene Klaricine misli kakor kokoši pod podstrešjem. Klarica se je začela bati, začela premišljevat: kje da je?

Še eden blisk. — Klarica je zagledala sivkasto cerkev — pokopališčni zid in na pokopališču je bilo črnih in belih križev. Mrzlo jo je stresel. Je to mogoče? Saj je še le trenutek, odkar je odšla za dom, a sedaj stoji že pred Kameniško cerkvijo! Je-li to le omama? Počakaj, da zopet zablisne — sedaj! Zopet ravno to! Ni dvomiti več, Klarica je v Kamenici. Bodisi, da je prišla sem

lovati pred isto vojaki in oblasti. — Tako daleč sega torej madjarska domišljavost. A mi moramo vprašati to gospódo, ki je toli razjarjena radi razzaljenja ogerske zastave in ki zahteva takega načina zadoščenja, kateremu posledice so nepreračunljive, ali so bili tudi tako razjarjeni, ko je madjarska druhal onečeščela celo cesarsko zastavo in znake skupne vojske? Ali so takrat morda zahtevali, da naj pred razzaljeno cesarsko zastavo defilujejo vojska, ogerske oblasti in morda tudi njih slavni honvedi iz leta 1848.? Mar cesarska zastava ni toliko čestitljiva, kakor njih madjarska? Ne, razzaljivo bi bilo, ako bi sploh hoteli vsprejeti madjarske demonstracije proti cesarski zastavi in znakom ukupne vojske z zadnjo demonstracijo v Zagrebu proti madjarski zastavi. Mi smo že naglašali v članku večernega izdanja od minolega torka, da demonstracija v Zagrebu ni bila nič drugega nego nepremišljen odgovor vroče mladine na neprestana in drzna izzivanja in da ta demonstracija ni v nikaki zvezi z čustvovanjem Hrvatov do dinastije in države, dočim so imele opetovane madjarske demonstracije očitno protidinastiški značaj. In uprav ozirom na prav in postanek zagrebske demonstracije smo obžalovali in obžalujemo, da je mestni zastop zagrebski toli ponižno in poslušno nastopil pot v Canosso. V današnjih listih čitamo namreč, da je deputacija zagrebskega zastopa že prišla v Budimpešto delat nepotrebnih poklone. Prav je imel gospod baron Banffy, ako je skoloželjno in posmehom na ustnicah zrl na ljudi, ki se mu klanjajo — brez potrebe. Ali o tem je zagrebsko gospódo mogla poučiti že včerajšnja seja poslanske zbornice ogerske, da osební ambiciji gospóda ministra-predsednika ogerskega sicer morda dobro dene diploma častnega občana zagrebskega, da pa ta diploma ni najmanj ne ublaži sovraštva ogerskih srditežev do naroda hrvatskega. Narobe: mi menimo, da popustljivost mestnega zastopa zagrebskega razvname še bolj madjarski sovražnem in da bode konečni efekt ravno nasproten temu, kar so hoteli doseči.

Na naše stališče se je postavil tudi govornik opozicije v mestnem zastopu zagrebskem, Fran Folnegović, rekši, da je mladina sezgala ogersko zastavo v trenutku razburjenja, ista mladina pa se bode rada bojevala za ogerske znake, ko bode razmerje, ki spaja Hrvatsko z Ogersko, zares bratovsko, ko bosta hrvatski in madjarski narod živela skupno kot enakopravna in svobodna naroda. To je bila pametna moška beseda. Ne zimevanji častnih občanov ob neumestnih trenutkih, ne z zapori morejo dovesti gospóda do zares bratskega razmerja med obema narodoma, ampak s tem, da moškimi postopanjem privedejo do tega, da bode narod hrvatski živel poleg Madjarov kot enakopraven in svobodni narod.

nevedoma, ali pak so letele sém njene misli, in ona za njimi?

Urno se je obrnila in hitela nazaj. Ali daleč ni prišla; velike deževne kaplje začele so padati na listje dreves; bliski so se križali, kakor bi neob gorelo, gromelo je, kakor bi se vršila v oblakih krvava bitka, zemlja se je tresla in donela, da so kar šipe brenketale po cerkvenih oknih.

Na vrnitev na dom ni bilo več misliti. Klarica se je zopet obrnila in kakor proganjana od nočnih strahov, hitela prek vasi k farovžu. Voknih nikjer ni bilo luči. Bilo je to od cerkve le nekoliko pota, toda predno je prišla Klarica k farovžkim vratom, bila je že vsa premočena.

Tam tudi niso več svetili.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

(Dalje).

Vse okolo nje je vrelo v ognjenem žaru; glava ji je gorela, udje so se ji tresli. Položila je čelo v dlani in vzdihnila. Tiho bilo je v sobi kakor v grobu, v katerem so pokopani mir, zadovoljnost in sreča. Samo zibeljka, v kateri sta spala ta dva otroka kakor angeljca, gibala se je sem in tja, kakor težko majalce pri uri.

Klarica je dvignila glavo.

„Ali res ni povedal, kam pojde?“

„Ni besedice ni rekel.“

„Pojdem toraj sama pogledat k služabnikom.“

Pestunja je začudena pogledala na njo. To besedo slišala je od nje danes prvokrat, kar je na posestvu.

Različne vesti.

Osebnost. Lloydov predsednik baron Kalchberg odpotoval je na Dunaj, da se pokloni novim ministrom.

Imenovanje. Pravni vežbenik pri deželni sodišči tržaškem dr. Jakob Frangipani (Frankopan?) imenovan je brezplačnim avskultantom pri istem sodišču.

Dvojezični napisi v letri. Minoli tork minolo je leto dnij, odkar je bila vlada poslala četo vojakov v Piran, da znano, postavno, toda ponesrečeno naredbo bivšega pravosodnega ministra grofa Schönborna o dvojezičnih napisih podpre — z bajoneti nasproti upornemu Piranu. Kaj se je takrat godilo v Piranu, o tem smo lani o tej dobi poročali stvarno in obširno. Konec vseh homati je bil ta, da je Pirančanom ostal dvojezični napis na sodniškem poslopu, par zapeljanih in najetih kričavec pa je bilo obsojenih pred tržaškim sodiščem. Minolo je torej leto dnij, od kar so vojaki pokazali upornikom v Piranu, da v slučaju potrebe čuva c. in kr. vojska izvršitev zakonov. Toda naredba grofa Schönborna ostala je v káli, dasi se oslanja na državne temeljne zakone, v enem letu se izvršitev iste ni razvila toliko, da bi mogli reči: Dete je še v povojih, toda razvija se krepko ter obeča postati cel možak! — Jedina kál, ki jo je poglajala utemeljena in pravična naredba je — napis v Piranu. In ta kál gotovo ne obeča, da se razvije v košato drevo jednakopravnosti, v katere senci se bodo mogli oddahnuti za svoja prava boreči se isterski Slovani. Koalicijska vlada te káli ni negovala, poslovno ministerstvo se za isto niti brigalo ni, počakajmo torej, da-li bode morda nova vlada toli pogumna, da reši kompromitovani ugled države in da izvede naredbo o dvojezičnih napisih.

Deželni zakonik in ukaznik. Kakor znano, je bivši predsednik na Kranjskem, g. baron Winkler nastavljal posebnega urednika za deželni zakonik in ukaznik, in od tedaj se rabi v deželnem zakoniku kranjskem dosledna terminologija in lep jezik. Pri nas na Primorskem vlada pa v deželnem zakoniku gledé jezika in doslednosti v terminologiji prava kolobocija. Za danes opozarjamo samo na jedno stran, drugikrat čemo pa o tem več govoriti. V prejšnjih letnikih deželnega zakonika rabilo se je za nemško besedo: „Gesetz“, kakor je komu v glavo padlo, jednkrat „postava“, drugikrat „zakon“. Zadnji čas bilo je v tem obziru bolje; rabila se je dosledno beseda: „zakon“, kar je jedino pravilno in odgovarja tudi naslovu „zakonik“. Te dnij izdani številki 18 in 21 deželnega zakonika imata pa že zopet besedo: „postava“ namesto „zakon“. — „Postava“ je nemščizem za „Gesetz“. Ako bi bila prav, potem bi se moralo namesto „zakonik“. — reči „postavnik“, kar živ krst ne govori. Izraz: „zakon“ se rabi dosledno tudi v državnem zakoniku; ne razumemo torej, čemu ta razloček med državnimi zakoni in deželnimi zakoni na Primorskem.

Prvo društvo vojaških veteranov v Trstu. Predsedništvo tega društva vabi svoje ude na izredni občni zbor, ki bode dne 27. t. m. ob 3. uri pop. v dvorani društva „Avstria“ (Corso, št. 45). Dnevni red: 1.) Razpravljanje in sklepanje o tem, da se društvo pridruži osrednji zvezi vseh vojaških veteranov, odnosno da se osnuje primorska zveza veteranov. — 2.) Imenovanja častnih članov. — 3.) Morebitni predlogi. — Ker je to zborovanje bistvene važnosti, zato naj se istega udeležé osebo vsi člani.

Nov poštni urad. Dne 1. novembra t. l. odpre se na Kamnem na Primorskem, v okraju Tolminskem, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada.

Zvezo bode imel s poštним uradom v Tolminu po vsakdanji pošposti.

Napredovanje slovenske šole v Št. Jakobu. „Miru“ se poroča iz Št. Jakoba v Rožu: Naša slovenska šola prav lepo napreduje; letos prestopila sta iz nje že dva fanta na slovenski gimnazij v Kranju. Pred kratkim jo je obiskal novi okrajni glavar iz Beljaka in je strmel nad napredkom pouka v vseh štirih razredih. Vpričo župnika, župana in drugih mož se je izrazil, da je to najboljša šola kar jih je doslej inspiciral v beljaškem glavarstvu in poprej v Št. Mohorju. Dodal je še, da je uspešen pouk samo s pomočjo ma-

terne besede mogoč, čegar se je tu prepiral. — In mož je Nemec in političen uradnik na Koroskem!

Starost „Ljubljanskega Sokola“ je bil izvoljen pri izrednem občnem zboru dne 19. t. m. g. dr. Ivan Tavčar, ker se je tej časti odpovedal dosedanji mnogletni starosta, g. Ivan Hribar. Nam niso znani vzroki, ki so gospoda Ivana Hribarja doveli do tega koraka, ali ne moremo si kaj, da ne bi izrekli svojega iskrenega obžalovanja, da je to važno društvo izgubilo toli odličnega voditelja. Gosp. Hribarja zasluge za slovensko sokolstvo so neprecenljive, saj ga pa tudi ni moža med Slovenci, ki bi tako dobro pojml važnost sokolske ideje za razvoj naroda v vsem nje obsegu, kakor jo ravno pojmi — Ivan Hribar. Obrni tega moža kakor hočeš, sodi ga od te ali one strani, povsodi se uveriš, da je mož živ el med Čehi, in da podrobno pozna vse činitelje in okolnosti, ki so pripomogli, da se je narod česki povzp el na sedanjo stopinjo gmotnega blagostanja, omike in političke zrelosti. Zato ravno obžalujemo, da je ta mož odstopil od vodstva pri društvu, katerega važnost za razvoj naroda, žal, še sedaj ne pojmi — da ne govorim o priprostem narodu — veliki del razumnosti. Kakor rečeno že gori: mi ne poznamo neposrednih vzrokov, ki so napotili g. Ivana Hribarja do tega koraka, ali zelo se nam dozdeva, da obe strankina Kranjskem ne razumeti ali pa no čet i razumeti tega malone jedinega Slovana med Slovenci in da sta mu storili jedna in druga že marsikako — krivico.

Uverjeni pa smo, da bode tudi novemu starosti glavna in neprestana skrb za povzdigo ne le ljubljanskega, ampak vsega slovenskega sokolstva. Tudi v tem pogledu nam morajo Ljubljanci prednjačiti z dobrim vzgledom. Tej svoji dolžnosti bode ustrezalo društvo tem lože, ker se skoro preseli v krasne prostore „Narodnega doma“. Na zdar!

„Narodna čitalnica ljubljanska“ se je že preselila v „Narodni dom“. Vsi prostori čitalnice bode razsvetljeni električno. Kot posebna novost uvede najhujše opravljena bralna soba za dame.

Iz Ljubljane nam pišejo dne 21. oktobra: V noči od petka na soboto so neznani zlikovci namazali steno knezoškofjske palače v ozaljši s črnim ter s čopičem napisali gori besedi: „Mox pereat!“ — Policija krivice pridno zasleduje. Take čine obsojamo brezpogojno. — Državnoželezniški svet bode imel letos dne 6. novembra svoje jesensko zborovanje, na čegar dnevnem redu bode med drugim predloga načrta nove tarife za blago na drž. železnica in predlog člena Karola Luckmana zaradi uvedanja novega lokalnega vlaka na progi Ljubljana-Jesenice in retour za poletno sezono. (Kakor znano se za tak vlak potegujejo vsled obile potrebe toliko Notranjci kolikor Gorenjci). — Volilna agitacija na deželi je že precej živahna, kar priča, da bo volilni boj prihodnji mesec zelo — ljut in — drag! . . . Pevsko društvo „Ljubljana“, katero je bilo v „Edinosti“ pozlobnih jezikih napadeno, dočim ga braniti po možeh niste hoteli, — hoče se raziti. — V Ljubljani živimo v krasnih narodno društvenih razmerah! (Saj, kolikor je bilo stvarnega v dotičnem odgovoru, smo vsprejeli drage volje, o drugih osebnih napadih na žensstvo smo pa bili uverjeni, da bi z objavljenjem istih več škodovali nego koristili, ker bi utegnili zanesti prepri tudi v družbo Cirila in Metoda, kjer razdvojeni Slovenci jedino še živimo v vsaj relativnem miru. Take odgovornosti nismo mogli vzeti nase. Op. ur.) X.

S Kontovelja nam pišejo: Po delčasnem prestanku zbrali so se v nedeljo, dne 20. t. m. pevski pevstvo društva „Danica“ ter zapeli nekaj zborov. Dolgemu molčanju pa je bila kriva neka nesrečna nesloga, ki je pri našem društvu že večkrat napravila mnogo razdora ter uničila marsikako nado.

Da, niti v priprosti vasi ne morejo se ljudje toliko sporazumeti, da bi mogli v lepi slogi delovati za svoj napredek. Kaj je treba n. pr., da imamo pri nas dvojnih pevcev: jedne za cerkveno, druge za narodne petje. Ali ne bi bilo bolje, ko bi jedni in isti pevci izvajali cerkveno in narodno petje? Ali ne bi bilo bolje, ako bi zedaj „rastrešeni“ pevci pristopili k društvu ter bi potem društvo pelo v cerkvi in gojilo narodno petje? S tem bi bilo možno odstraniti prepri in le

to bi bil edini pripomoček do sprave in sloge

Krivo je tudi, da se nekateri člani društva radi pripravajo radi ničevnih malenkosti ter vlečejo s tem na svojo krivo stran. Iz kakih vzrokov? Za danes jih nočem naštevati. Če pa sploh misli kdo, da se mora pripraviti v društvu ter s tem podirati, kar drugi dozidavajo, ta bi storil najbolje, da se popolnoma odslovi od društva in to v lastnem in drugih interesu!

Kar bode pa naše društvo obdržavalo prihodnjo nedeljo svojo sejo, upati je, da odbor ukrene potrebno v pomirjenje duhov.

Čas je, da se opuste otročarije ter začne možko postopati po reku sv. Pavla, ki pravi: „Dokler sem bil otrok, ravnal sem po otročje, zdaj ko sem mož, pa ravnam po možko“. Toliko v povdarek. Upam, da te vrstice ne padejo na skalnata tla! Na svidenje v nedeljo!

Konečno mi je dostaviti, da se je nabral v družbi pevskega društva „Danica“ za bedno družino pok. Hrabroslava Volariča znesek od 14 kron 28 stot., katere so darovali naslednji gg.: Jak. Cijak in Jak. Štoka po 2 kroni, Mat. Štoka, Jak. Štoka, Vek. Guštin, Lud. Širca, Vek. Salvadori, Anton Bizjak po 1 krono, Miha Cijak 60 stot., Miha Štoka 50 stot., Peter Danev, Anton Stare, Jernej Stare, Magd. Regent po 40 stot., Jos. Gulič 30 stot., Iv. Pertot 30 stot., Blaž Regent 30 stot., Zlobec Josip, Andrej Regent, Ivan Danev po 20 stot., Ivan Bizjak 8 stot. K tej svoti prišteti je še drugo zbirko: Anton Vodopivec, Miklavc Ant. Sv. M. M. spodnja po 1 krono, N. N. 20 stot., Josip Štoka, A. Sosč, Fran Zelen, Jurij Pižon po 50 stot., pokojnika sorokaj 40 stot. Skupno torej 18 K. 88 stot. Hvala!

Ni bil roparski napad! Preiskava pri redarstvenem ravnanstvu je dognala, da na Miramarski cesti ni napadla četa „tolovajev“ zakonska Frana in Marijo Filipi (recte: Filipič), ampak da je navstal med dvema, menda nekoliko vinjenima družbama pretep, o katerem je Marija Filipič izgubila svoj uhan. Toliko v pomirjenje duhov; ne moremo si pa kaj, da ne bi pri tej priliki izrekli svojo grajo omenjeni zakonski dvojici, ker je svojo pretirano prijavo speljala na led častnikarstvo in pa redarstvo.

Pravila za življenje. Sloveči francoski pisatelj Aleksander Dumas, sin, veli: Hodi vsaki dan po dve uri; spi vsako noč po sedem ur; leži k počitku, kadar si zaspan; ustani, čim se probudiš; jej le tedaj, kadar si lačen in pij le tedaj, kadar si žejen, a oboje vedno le polahko. — Govori le, kadar je treba; ne piši ničesar, kar ne bi mogel podpisati in ne stori ničesar, kar nebi smel povedati v javnosti. Ne zabi nikdar, da se bodo drugi zanašali na te, a tebi ni nikdar treba zanašati se na druge. — Ne ceni denarja ne več ne manj nego je vreden: denar je dober služabnik, toda slab gospodar. Odpuščaj vsakemu v naprej, ne preziraj ljudi, ne sovraži jih i ne posmehuj se jim. Trudi se, da bodeš v vsem jednostaven, da postaneš koristen, da ostaneš svobodn. Kadar mnogo trpiš, poglej svojemu trpljenju naravnost v lice, ono te bode vsikdar mnogo naučilo.

Stroj za molžo. Nek angleški mehanik izumil je nov stroj za molžo krav. S tem strojem prav lahko jedna sama oseba pomolže v 10 minutah deset krav. Na vime na pričvrstijo se cevi iz kavčuka, ki so v zvezi s sesalnim strojem. Vsako kravo je lahko pomolzti v 3—5 minutah, toda more se h kratki molzti več krav. Mleko se odteka v drug stroj, kjer se more — ako kmetovalec to hoče — pretvoriti takoj v strjeno surovo maslo.

Zasačen ponarejalec denarja. Predsinočnem prijel je nadzornik policijskih agentov g. Nučič 60letnega Frana Semrajca iz Ljubljane, čevljarja in vratarja hiše št. 6 v ulici Molino piccolo. Semrajc je ponarejal novi drobni ter so o hišni preiskavi našli na stanovanju tega čevljarja-vratarja-kovača razne priprave za ponarejanje denarja in pa pri-ličen kup komadov po 20 in po 10 stotejk.

Sodnijsko. 24letni Viktor Pesaro iz Tuoina je do nedavno služil kot pomočnik pri tvrdki Henrik Veneziani v Trstu. V tej svoji službi je oškodoval finančni erar za 24 gl. in za 40 gl. 25 nvč. v zlatu, in poleg tega je ukradel svojemu gospodarju nekoliko malih svot denarja. Veneziani je tatinskega pomočnika spodil iz službe, le-ta pa se je hotel maščevati s tem, da je po krivem ovadil

bivšega svojega gospodarja, češ, da je isti osleparil finančni erar. Gospodarju seveda ni bilo težko dokazati svoje nekrivnje, a zanjedno mu je pošlo potrpljenje in dal je zapreti Pesara zavoljo omenjenih tatvin. Pesaro se je v preiskavi branil s tem, da ga je zapeljal k sleparstvu njegov pri Venezianiju službojoči tovariš Henrik Soček iz Labinja in vsled tega prišel je tudi ta pod obtožbo. Predvčerajšnjem vršila se je pred tukajšnjim sodiščem razprava o tej stvari. Pokazalo se je, da je Pesaro iz zgolj zlobnosti vpletel svojega bivšega tovariša v to umazano stvar. Sodišče je Sočka rešilo obtožbe. Pesara pa obsodilo na 14 mesecev težke ječe. Umevno je, da bode Soček tožil Pesara zaradi obrekovanja. — 64letni zidar Ivan Vremec iz Sv. Ivana dobil je 3 mesece ječe, ker si je prisvojil prstan, vreden 223 gl., katerega je bil izgubil podvzetnik Hadži Hajdinija dne 29. junija t. l. na stavbišču pri sv. Ivanu, kjer si zida hišo. Vremec je bil zastavljal ta prstan pri žganjarju Castro v ulici Jel Pesce in dobil nanj v raznih obrokih 27 gl. dasi je znal, da je pravi lastnik prstana obljubil lepo nagrado onemu, kateri najde izgubljeno dragocenost.

Policijsko. 35letni slikar Alojzij Dagli Osti prijavil se je policiji, češ, da nima od česa živeti. Pridržali so ga v zaporu, dokler ga ne odpošljejo do meje. — V novem pristanišču so prijeli tri težake, ki so si prisvajali kavo. Isti so: 17letni Anton Regent, 19letni Josip Crevatin (Hrovatin?) in 14 l. Andrej Grželj, vsi iz Trsta. — 21letno služabnico Terezo Marušič iz Gorice so zaprli, ker je ukradla svoji gospodinji razna oblačila, vredna 37 gl. — Nepoznan tat se je vtihotapil v stanovanje krojača Josipa Maryja, bivajočega pri Sv. Mariji M. Gornji hšt. 209, premetel vse križem in ukradel iz omare 57 gl. Okradeni prijavil je tatvino policiji.

Koledar. Danes (24.): Rafael, arhangelj; Everget, škof. — Jutri (25.): Krispin, mučenec; Bonifacij, papež. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 6. uri 32 min., zatonil ob 4. 55 min. — Toplota večeraj: ob 7. uri zjutraj 10 stopinj, ob 2 pop. 16.5 stop. C.

Najnovejšo vesti.

Dunaj 23. Državno sodišče je razpravljalo danes o pritožbi mestnega zastopa tržaškega radi prepovedi o znani aferi razobešenja spominske plošče, češ, da se je s to prepovedjo kršila pravica do svobodnega izjavljanja svojega menenja. Pritožbo je zastopal dr. Millanich, ministerstvo pa dr. baron Pascottini. Razsodba se proglasi v petek.

Dunaj 23. Vsi listi govore o programu grofa Badenija, posebno pa o onem odstavku, ki se bavi z razmerjem vlade do strank. Oficijozni listi hvalijo ta program brezpogojno, dočim pravi glavno glasilo nemških liberalcev, da treba počakati kako se bode izvajal ta program.

Praga 23. „Bohemia“ piše, da treba jasnosti, kako misli Badeni o pravih in važnostih parlamenta.

Gradec 23. „Grazer Tagespost“ pravi, da program Badenijev kaže veliko samozavest.

Budimpešta 13. Večina listov sodi ugodno o Badenijevem programu.

Trgovinske razglavice.
Dunaj. Pšenica se je en 6.68 6.68
Pšenica za spomlad 1896 6.76 do 6.77. Oves za jesen 6.76—4.78 1/2 za jesen 6.08 6.12 Koruza za oktober 6.— 6.05 maj-juni 1896 4.56—4.57.
Pšenica nova od 78 kil. f. 6.65—6.75 od 79 kil. f. 6.70—6.75. od 80 kil. f. 6.75—6.95 od 81 kil. f. 6.85 6.90, od 82 kil. for. 6.70—6.75. od 80 dočim 5.50—8.5; prosa 5.30—6.60 ravnava 6.—6.20.
Pšenica: Sredne ponudbe, živahno povpraševanje. Prodaja 25000 met. st. Vrome: obilno.
Praga. Neravninami sladkor za november f. 13.37 1/2, nova letina 13.45. brez carine.
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev pracoj f. 30.20. Contcaed 31.25 —. Četvorni 32.25 —. V glavah (sodih) 31.75 —.
Havro. Kava Santos good average oktober 92.25 za februar 90.50.
Hamburg. Santos good average za oktober 75 — december 74.50 mare 72.50 mirno.

Dunajska borza 23. oktobra 1896			
	včeraj	danes	
Državni dolg v papirju	100.30	100.15	
„ „ „ srebri	100.85	100.65	
Avstrijska renta v zlatu	121.30	121.30	
„ „ „ kroun	101 —	100.95	
Kreditne akcije	398.50	398 —	
London 10 let	120.25	120.25	
Napoleoni	9.54	9.54	
20 mark	11.75	11.75	
100 italj. lir	45.20	45.40	

Josip Pizzarello

mehanik

izvršuje vsakošne poprave šivalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare šte. 4, vhod via Fontanone, vtrije hšt. 12.